

ARSUZ TURİZM POTANSİYELİNİN İNCELENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi Cemil SÜSLÜ²²

Dr. Öğr. Üyesi Gamze ERYILMAZ²³

Elif DEMİR²⁴

ÖZET

Hatay ilinin bir ilçesi olan Arsuz turizm açısından değerlendirildiğinde çeşitli kaynaklara sahiptir. Gerek sahip olduğu turizm kaynakları gerekse iklim açısından turizme elverişli bir ilçedir. Bu doğrultuda çalışma Arsuz ilçesinin mevcut turizm potansiyelini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmada doküman incelemesiyle ikincil verilerden yararlanılmıştır. Ayrıca ilçenin ileri gelenleriyle yarı yapılandırılmış görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler 13.11.2019-20.11.2019 tarihleri arasında yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Elde edilen verilere içerik analizi ve SWOT analizi uygulanmıştır. Çalışma sonucunda Arsuz ilçesinin çeşitli turistik destinasyonlarına sahip olduğu ancak tanıtım ve pazarlamasının eksik olduğu saptanmıştır. Tanıtım ve reklam faaliyetlerinin artırılması, ulaşım iyileştirilmesi, konaklama tesislerinin artırılması sunulan öneriler arasında yer almıştır.

Anahtar Kelimeler: Arsuz, SWOT Analizi, İçerik Analizi

²² İskenderun Teknik Üniversitesi, Turizm Fakültesi, cemil.suslu@iste.edu.tr

²³ İskenderun Teknik Üniversitesi, Turizm Fakültesi, gamze.eryilmaz@iste.edu.tr

²⁴ İskenderun Teknik Üniversitesi, Turizm Fakültesi, edemir.sbe17@iste.edu.tr

A Research On Examining the Interested Tourism Potential

ABSTRACT

Arsuz, which is a district of Hatay province, has various resources in terms of tourism. It is a district that is suitable for tourism both in terms of tourism resources and climate. Accordingly, the study aimed to examine the current tourism potential of Arsuz district. In the study, secondary data were used with document analysis. In addition, semi-structured interviews were held with the notables of the district. The interviews were held face to face between 13.11.2019-20.11.2019. Content analysis and SWOT analysis were applied to the obtained data. As a result of the study, it was determined that Arsuz district has various touristic destinations but its promotion and marketing is incomplete. Increasing the promotional and advertising activities, improving transportation and increasing the accommodation facilities were among the suggestions.

Keyword: Arsuz, SWOT Analysis, Contact Analysis

GİRİŞ

Turizm sektörü bölgeler arası gelir adaletinin sağlanmasında, işsizliğin giderilmesinde ve ülkelerin kalkınmasında son derece önemli bir sektör halini almıştır. Buna bağlı olarak da bölgelerarası kalkınmışlık düzeyini dengelemek, destinasyonları aktif kullanmak, turist sayısını ve turizm gelirini artırmak amacıyla birçok turizm faaliyetinin yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır (Uğuz, 2011: 333). Bu açıdan bakıldığında kırsal bölgelerin sosyal ve ekonomik olarak yenilenmesi açısından turizm faaliyetleri önemli hale getirmektedir (Krenier ve Wall, 2007: 53). Çünkü bölgesel ziyaretler, gidilen bölgeye ekonomik ve sosyal faydalar sağlamaktadır (İçellioğlu, 2014: 42). Ancak ilgili faaliyetleri sağlayabilmek için turizm sektöründe yaşanan gelişmeleri takip etmek, ülkenin veya bölgenin turizm potansiyelini değerlendirmek ve var olan potansiyeli geliştirmek gereklidir. Bu gerekliliğin söz konusu olduğu durumda ise bölgeleri, potansiyellerinin olup olmadığı konusunda değerlendirmek önemlidir. Potansiyeli değerlendirmek için farklı alternatifleri (istatistiki veriler, anket çalışmaları gibi) ile birlikte, fırsatları ya da tehditleri; güçlü ya da zayıf yönleri üzerinden bölgelerin incelenmesi ve turizm potansiyelini araştırmak gerekir (Ün, Tutar, Tutar, Erkan, 2012). Turizm potansiyeli bakımından değerlendirilebilecek ve dikkat çekilebilecek bölgelerden birinin Hatay ilinin Arsuz ilçesi olduğu düşünülmektedir.

Arsuz, Hatay ilinin doğusunda yer alan 538 km alana sahip bir ilçedir. Arsuz ilçesi, Amanosların kuzeyinde Arsuz çayı boyunca yer alan ovanın üzerinde kurulmuştur (Arsuz Kaymakamlığı, 2019). İskenderun ilçesinin kuzeyinde, Belen ilçesinin kuzeydoğusunda ve Samandağ ilçesinin güneydoğusunda yer almaktadır. Hatay iline 90 km, İskenderun ilçesine 40 km uzaklıkta yer almaktadır. Amanos dağları kuzeyden güneye uzanırken, Arsuz'u Antakya ve Samandağ'dan ayırmaktadır (Arsuz Kaymakamlığı, 2019). Arsuz bölgesi, İskenderun ilçesinin güney sahil şeridi üzerinde yer almakla birlikte Hatay ili için önemli bir turistik beldedir (Arsuz Belediyesi, 2019). Bulunan kalıntılar ve yazılı kaynaklardan ulaşılan bilgilere göre, Arsuz'un en parlak zamanını Romalılar döneminde yaşadığı bilinmektedir. Aynı zamanda Kilikya bölgesinin önemli liman şehirlerinden biridir. Arsuz, bir yarım ada üzerinde Akdeniz'in koylarından birinde kurulmuştur. Denizi ve sahili ile bölge için önemli konumdadır. Dolayısıyla günümüzde daha çok deniz turizmi için tercih edilmektedir. Arsuz,

tarihi ve kültürel zenginlikleri, eğlence merkezleri, doğal güzellikleri, yaylaları, konaklama ve yeme içme tesislerinin bulunduğu birçok turistik olanağı da bünyesinde barındırmaktadır (Arsuz Belediyesi, 2019). Deniz Feneri, Plajlar, Kamp Alanı, Arsuz Nehri, Arsuz Köprüsü, Arsuz Yazılı Taşlar, Panayır Alanı, Rhosus Antik Kenti Arsuz'un önemli turizm değerleridir. Bunlarla birlikte *Sütunlu Liman ve Lahitler, Meryem Ana Havuzu, Hüyük Şelalesi (Deli Şelal, Sıcak Su), Arabın Gölü, Mario Hanna Kilisesi, Arsuz Kalesi, Yanar Taşlar, Kutsal Havari Kilisesi* Arsuz ilçesinin önemli turistik değerleri olarak sıralanabilir (Arsuz Kaymakamlığı, 2019).

Bölgesel turizm potansiyelini inceleyen çalışmalar incelendiğinde Hatay ilinin Arsuz ilçesini değerlendiren ve inceleyen herhangi bir çalışmanın olmadığı gözlenmiştir. Aynı zamanda iç turizm bakımından Hatay ili sınırları içerisinde oldukça ön planda olan bu bölgenin, mevcut ve gelecekteki turizm potansiyelini araştırmak önemli olabilir. Bu sayede bölgenin güçlü ve zayıf yönlerinin tespit edilerek, fırsatların değerlendirilip, tehditlerinde önüne geçildiği durumda, ilçe, hem ulusal hem de uluslararası bir turizm destinasyonu olmanın kapılarını aralayabilir. Literatürdeki eksiklik ve ilgili çıkarımlardan hareketle bu çalışmanın amacı, Hatay ili Arsuz ilçesinin mevcut turizminin durumunu değerlendirmek, turizm sektörünün ilçede nasıl geliştirileceğiyle ilgili çözüm önerileri sunmak ve mevcut faaliyetlerini ön plana çıkarmaktır. Bu amaç doğrultusunda öncelikle, doküman incelemesi yapılmıştır. Sonraki aşamada ise ilçenin önde gelenleri ile (örneğin; turizmle ilgili fikir beyan edeceği düşünülen kamu kurum yöneticileri, sivil toplum kuruluşları temsilcileri, otel, restoran ve acente sahip veya yöneticileri) yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Doküman incelemesi ve katılımcı görüşlerinden hareketle çalışmada ilk aşamada, SWOT analizi yapılarak, ilçenin turizm açısından potansiyeli, fırsatları, tehditleri, güçlü ve zayıf yönleri değerlendirilmiştir. Sonraki aşamada ise katılımcı ifadelerine içerik analizi yapılmış ve ilgili bulgular sonucu ilçenin turizm potansiyeli ile ilgili önemli noktalara dikkat çekilmeye çalışılmıştır.

Turizm, insanların kişisel iş veya meslekleriyle alakalı amaçlarla genel olarak yaşadıkları yer dışındaki ülke ya da alanlara seyahatlerinden kaynaklanan sosyal, ekonomik ve kültürel olaylar bütünüdür (Çakıcı, 2019: 3). Turizm, özellikle son yıllarda, dünya genelinde kitlesel bir yapı haline gelmiş, sosyal ve ekonomik hayatta oluşan değişimler sonucunda da

insanlar açısından vazgeçilmez bir aktiviteye dönüşmüştür (Yılmaz, 2019: 1). Dünyada gün geçtikçe daha fazla insan turizm faaliyetlerine katılmaktadır. Günümüzde dünya genelinde ortalama turist sayısı 1,184 milyara çıkmıştır (UNWTO, 2019). Ülkemizin turizm istatistikleri incelendiğinde 2001 yılında Türkiye'yi 13.450.127 turist ziyaret etmiş ve 10.450.728 milyar dolar gelir elde edilmiştir. 2018 yılında ise 45.628.673 turist Türkiye'yi ziyaret etmiş ve 29.512.926 milyar dolar gelir elde edildiği tespit edilmiştir (TUİK, 2019). Türkiye'nin turizm gelirlerinin ihracat içindeki payı 2017 yılında %16,7 iken 2018 yılında bu rakamın %17,5'e yükseldiği görülmüştür. Bu noktada yıllar geçtikçe Türk turizmine olan ilginin ve sektörden elde edilen gelirin arttığını söyleyebilir.

Ziyaretçi sayının ve turizm gelirin bu kadar arttığı bir dönemde bölgesel turizmin yani turizm destinasyonlarının bundaki yeri oldukça önemlidir. Turizm destinasyonu, sahip olduğu çeşitli kaynaklarla turistleri kendine çekerek onlara geçici olarak ev sahipliği yapan ve birbirinden farklı olarak çok fazla doğrudan ya da dolaylı olarak hizmetin sunulduğu bölge olarak tanımlanmaktadır (Çakıcı, 2019: 4). Bu destinasyonlarda var olan çekicilikler o destinasyondaki turizm sektörünün kuvvetli olmasını sağlamaktadır. Destinasyon çekim gücünü oluşturan ve turistlerin hafızalarında destinasyon imajının oluşmasına yardımcı olarak destinasyon tercihlerini etkileyen öğeler, eğlence ve spor imkanları, kültürel çekicilik, gezilecek alanlar, sağlık alanları, mutfak kültürü konaklama, ulaşım ve alışveriş imkanları olarak sayılabilmektedir (Şengül ve Türkay, 2016: 64). Bazı bölgelerdeki turizm pazarlama süreçlerinde destinasyon, rekabet süreci olarak kullanılmaktadır (Sezgin ve Ahmet, 2019: 4). Turizm sektöründe giderek artan bu yarışta ön plana çıkmak için, destinasyonun olanaklarının daha detaylı ve sistemli olarak anlaşılması gerekmektedir ve bir destinasyon da mevcut turizm kaynakları o bölgeye üstünlük sağlamaktadır (Akkuş, 2018: 558). Bu sebeple bölgelerin turizm kaynaklarının potansiyelinin incelenmesinin bölgedeki turizm gelişimini olumlu etkileyeceği düşünülmektedir. Literatür incelendiğinde destinasyonları bölgesel açıdan inceleyen birçok çalışmadan söz edilebilir. Bu çalışmalardan bazıları, takip eden kısımda detaylandırılmıştır.

LİTERATÜR TARAMASI

Çelik ve Sakal (2017) çalışmalarında, Türkiye’de önemli bir turizm destinasyonu olan Antalya destinasyonuna yönelik uygulamaları, akıllı turizm kapsamında incelemiştir. Bu kapsamda doküman inceleme ve gözlem yöntemlerinin içeren durum çalışması (örnek olay) yöntemini kullanmışlardır. Çalışma sonucunda ise Antalya destinasyonunun akıllı turizm destinasyonu olma yolundaki uygulamalarının yeni başladığını ve daha yolun çok başında olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Dalkıran (2017), çalışmasında Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illerini kapsayan Trakya bölgesinin sağlık turizmine yönelik, durum tespiti yapmıştır. Bu sayede Trakya bölgesinin gerek bölgesel gerekse bölgeyi oluşturan illerin destinasyon pazarlamasında kullanılabilir alternatif alanlarını tespit etmeyi amaçlamıştır. Bu doğrultuda üç ilin Sağlık İl Müdürü ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Mevcut durumu analiz etmek için il müdürlüklerinden yabancı hastalar ile ilgili kayıtlar alınmış ve yorumlamaya uygun hale getirilmiştir. Bununla birlikte sağlık turizmine yönelik görüşmelerden elde edilen bilgiler ve ikincil veriler ışığında SWOT analizi yapılmıştır. Çalışma sonucunda bölgenin sağlık turizminin tüm türlerine yönelik önemli potansiyel oluşturduğu, Avrupa ve Balkanlar’a yönelik belli branşlarda uzmanlaşabileceği tespit edilmiştir. Edirne ve Kırklareli illerinde devlet, Tekirdağ da ise özel hastanelerde sağlık turizm faaliyetlerinin yoğunlaştığını saptamıştır.

Gündüz (2018), çalışmasında Adana’nın ilçesi olan Akdeniz’e kıyısı olan Yumurtalık ve Karataş ilçelerini turistik destinasyonunun turizm algılarını karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Bu doğrultuda bu iki farklı ilçede yaşayıp aynı öğrenim ve ekonomik düzeye sahip ya da aynı yaş grubundaki bireylerin turizme yönelik algılarının, buldukları ilçenin sosyal ve kültürel yapısıyla ilişkili olup olmadığını incelemek için anket tekniğini ile araştırma verileri toplanmıştır. Örneklem yöntemi olarak kolayda örneklem tercih edilmiştir. Çalışmada örneklem hesaplamaya gidilip her ilçe için 275’er kişilik örneklem belirlenmiştir. Yumurtalık ilçesinde 284 ve Karataş ilçesinde 286 kişi çalışma kapsamına dâhil edilmiştir. Elde edilen verilere faktör analizi uygulanmıştır. Ölçeğin katılımcılar tarafından “Sosyo-kültürel gelişim etkisi”, “ekonomik gelişim etkisi”, “sosyal tahrifat etkisi”, “kültürel tahrifat etkisi” ve “çevresel tahrifat etkisi” şeklinde beş farklı boyutta

algılandığı tespit edilmiştir. Çalışmada anormallik varsayımı sağlanmadığı için karşılaştırmalı analizlerde parametrik olmayan testlerden yararlanılmıştır. Çalışma da Karataş halkının yumurtalık halkına oranla turizmin gelişmesine yönelik algısının daha yüksek seviyede olmasıyla beraber her iki ilçedeki yerel halkın da ilçelerinde turizmin gelişmesinin destekleyeceği ve bu gelişimi kendilerini olumlu etkileyeceğine inandıklarını sonuçları tespit edilmiştir.

Akkuş (2018), çalışmasında Erzurum ilindeki turizm işletme yöneticilerinin kış turizminin destinasyon pazarlamasıyla ilgili görüşlerini araştırmıştır. Ayrıca çalışmada seyahat acenteleri, oteller ve iyi kalite restoranlar olarak üçe ayrılmış işletme yöneticilerinin benzerlik gösterdiği ve ayrıştığı noktalar tespit edilmek istenmiştir. Veriler görüşme tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma sonucunda tüm paydaşların sorulara genellikle olumsuz yanıt verdikleri tespit edilmiştir. Bununla birlikte otel yöneticilerinin, acente ve restoran yöneticilerine göre sorulara daha olumlu yanıt verdikleri saptanmıştır.

Vatan ve Zengin (2019) Bilecik ilinin bir turizm destinasyonu olarak daha etkili nasıl pazarlanabileceğini araştırmışlardır. Araştırma kapsamında paydaşlar ile yarı yapılandırılmış mülakat gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler betimsel analize tabi tutulmuştur. Çalışma sonucunda yerel paydaşların Bilecik iline dair pazarlama çalışmalarını yeterli bulmadıklarını ve Bilecik İl'inin bir turizm destinasyonu olarak etkin pazarlanması için destinasyon konumlandırılması, destinasyon imajı ve destinasyon markalaması gibi konularda daha kapsamlı çalışmaların yapılması gerektiğini tespit etmişlerdir.

Boz (2019), araştırmasında turizm destinasyonunun sürdürülebilir rekabet avantajı sağlamanın şartlarını ve bu konuda doğal ve tarihi çevrenin önemini araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmada arşiv / doküman taraması ve gözlem ile veriler toplanmıştır. Çalışma da Çanakkale'de gerçekleşmiştir. Araştırmada Çanakkale'de yoğun madencilik faaliyetleri ve termik santralleri, ilin doğal dokusuna ve tarihi mirasına zarar verdiğini saptamıştır. Uzun vade de ortaya çıkacak hava, su, toprak kirliliği ve toprak kaybı gibi sorunların, gerek halk sağlığı ve yaşam kalitesini gerekse sürdürülebilir turizm kalkınmasını olumsuz etkileyeceğini tespit etmiştir.

Literatüre bakıldığında gerek bölgesel turizm potansiyelini gerekse turizm çeşitlerinin potansiyelini bölge bazında inceleyen çalışmalar da mevcuttur. Bu çalışmalardan günümüze daha yakın olması sebebiyle güncel olanları aşağıda incelenmiştir.

Zengin ve Eker (2016), çalışmalarında Sakarya ilinin termal turizm potansiyelini değerlendirmişlerdir. Bu amaca yönelik Sakarya iline bağlı Akyazı ve Taraklı destinasyonlarında yerel yönetimler ve işletmeler ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ulaşılan veriler, betimsel analize tabi tutulmuştur. Çalışma sonucunda Kuzuluk ve çevresi başta olmak üzere Sakarya ilinin termal turizm konusunda iç turizm açısından gelişiminin yüksek olduğu fakat dış turizm açısından istenen düzeyde olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Dağdeviren, Özdemir ve Göker (2017), çalışmalarında Ilgaz ilçesinin turizm potansiyelini ele almış ve ilçenin turizm potansiyelini SWOT analizi ile incelemişlerdir. Çalışmada ilçenin turizm potansiyeli “doğa ve spor”, “sağlık ve “kültür ve inanç” kapsamında değerlendirilmiştir. SWOT analizi sonucunda ilçenin başlıca güçlü yönleri bozulmamış doğa, zengin flora-fauna ve endemik bitki varlığı olup, alt yapı yetersizliği, pazar bilincinin yetersizliği ve finansman sorunları ise başlıca zayıf yönleri olarak saptanmıştır. Türkiye ve dünyada alternatif turizm türlerine yönelik artan ilgi, kırsal turizm faaliyetlerine destek verilmesi, ilçe turizm potansiyeli için başlıca fırsatları oluştururken; Devrez çayındaki kirlilik, kışın ilçe merkezinde yaşanan hava kirliliği, bitki türlerinin tehlike altında olması ilçe turizminin başlıca tehditlerini oluşturmaktadır.

Wozniak, Kulczyk ve Derek (2018), çalışmalarında turizm peyzaj potansiyelini değerlendirmeye yönelik bir yaklaşım önermeyi amaçlamışlardır. Bu amaçla Büyük Masurian Göllerinde bir anket uygulanmış ve vaka çalışması yapılmıştır. Araştırmada peyzaj düzenlemenin turizm potansiyeli geliştirdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Çuhadar (2019), çalışmasında Bilecik ili Osmaneli ilçesinin kırsal turizm potansiyelini incelemiştir. İlgili incelemeyi yapabilmek için SWOT analizi ve görüşmeler (yerel yönetimlerle) yapmıştır. Literatür taraması ve görüşmelerden elde edilen veriler neticesinde SWOT analizi gerçekleştirmiştir. İlçenin kırsal turizm potansiyeli dikkate alındığında yılın dört mevsiminde de turizmden faydalanabilecek olması en güçlü yönünü yansıtırken; kırsal turizm açısından girişimcilik faaliyetlerinin yetersiz olmasını zayıf yönü olarak saptamıştır.

İlçenin Bursa ve Eskişehir illerine yakın olması turizm potansiyeli yönünden fırsatı unsurunu yansıtırken; kırsal turizm de ilçe için önemli olan Sakarya Nehri'nin kirletilmesi ve sularının çekilmesini doğal yaşam yönünden bir tehdit olarak tespit etmiştir.

Aytüre (2019), çalışmasında Tuz gölü ve çevresinin tarım turizmi açısından gelişimine katkı sunmayı ve cazibesinin artırılmasını amaçlamıştır. Çalışmada tarama ve derleme yöntemini tercih etmiştir. Çalışma sonucunda bölgede önemli bir kırsal turizm potansiyeli olduğunu ancak halkın bilinçlendirilmesi gerektiği, entegre tarım turizm rotaları oluşturulmalı ve mevcut desteklerden yararlanılmalı gibi öneriler geliştirmiştir.

Can (2019), çalışmada Kırıkhan ilçesinin turizm potansiyelini mevcut değerlerini ve eksikliklerini turistik değerler ve turizm açısından incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmada derleme tekniği tercih edilmiştir. Çalışmada ilçenin, doğal, tarihi, kültürel önemli bir potansiyele sahipken, turistik değere verilen önem, tanıtım, konaklama tesisi eksikliği gibi sebeplerden dolayı turizmin gelişmediğini tespit etmiştir.

Erdoğan (2020) çalışmada arkeoturizm olgusunu bir arkeolog, bir turizmci, bir iletişim bilimci açısından değerlendirmeyi ve paydaş arkeolog etkilerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışmada doküman tarama ve görüşme tekniği tercih edilmiştir. Çalışma sonucunda arkeolojik çalışmaların mutlaka çok disiplinli bir ekip çalışmasının parçası olması gerekliliğini ortaya koymuştur. Türkiye için doğru bir arkeoturizm planlamasına ihtiyaç olduğunu saptamıştır.

Yapılmış olan literatür taraması sonucunda, Hatay ili Arsuz ilçesinin turizm potansiyelini inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanmamış olması araştırmacıları bu çalışmayı yapmaya motive etmiştir.

YÖNTEM

Çalışma Arsuz'un turizm potansiyelini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda öncelikle dokümanlar (dergi, kitap, makale, web sayfası, katalog) incelenmiştir (Hatay İl Kültür Portalı, 2019; Arsuz Kaymakamlığı, 2019; Doğaka, 2018; Arsuz Kültür ve Turizm Dergisi, 2019; Arsuz Turizm ve Kültür Dergisi, 2017; Arsuz Turizm

Dergi, 2016). Dokümanlar 6 Kasım- 15 Aralık tarihleri arasında taranmıştır. Daha sonra Arszu'un ileri gelenleri, kamu kurum yöneticileri, sivil toplum kuruluşları temsilcileri, otel, restoran ve acente sahipleri veya yöneticileri (8 katılımcı) ile 13.11.2019-20.11.2019 tarihleri arasında yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler 30-40 dakika sürmüştür. Araştırma da tesadüfi olmayan örneklem yöntemlerinden kasti örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmaya katılan 8 kişiye dört araştırma sorusu yöneltilmiştir. Araştırma soruları, Çoban (2015)'in çalışmasından yararlanılarak aşağıda yer verildiği üzere çalışmaya göre uyarlanmıştır.

1. İlçenizdeki turizm değerleri hakkında bilgi verir misiniz?
2. İlçenizdeki turizm sorunları hakkında bilgi verir misiniz?
3. İlçenizdeki turizm gelişimi için çözüm önerileriniz nelerdir?
4. İlçenizde yapılabileceğini düşündüğünüz turizm türleri nelerdir?

Bu süreçte ilk olarak, doküman incelemesi ve görüşmeler sonucunda elde edilen bilgiler çerçevesinde SWOT analizi yapılmıştır. İkinci aşamada ise katılımcı görüşlerine içerik analizi yapılmıştır.

ARSUZ'UN TURİZM POTANSİYELİ AÇISINDAN SWOT ANALİZİ

Swot analizi, genel olarak, bir sürecin veya durumun güçlü ve zayıf yönlerini belirlemekte ve dış çevreden kaynaklanan fırsat ve tehditleri belirlemek için kullanılabilen bir yöntemdir (Gökçe, 2006: 11). SWOT'un İngilizce açılımı S(Strengths), W(Weaknesses), O(Opportunities), T(Threats) olup, Türkçe karşılığı FÜTZ, F(Fırsatlar), Ü(Üstünlükler), T(Tehtirler) ve Z(Zayıflıklar) şeklindedir (Kamilçelebi, 2012: 46; Uğur, vd., 2012:49). Arszu' un turizm potansiyelinin incelenmesi amacıyla yapılmış olan SWOT analizi aşağıda Tablo 1'de sunulmuştur.

“Threats, Opportunities, Weaknesses, Strengths”

Tablo 1. Arsuz Turizm Potansiyelinin SWOT Analizi ile Değerlendirilmesi

Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
<ul style="list-style-type: none">• Dört mevsim turizm yapılabilen iklime sahip olması• Alternatif turizm destinasyonlarının varlığının bulunması• Zengin yöresel mutfağa sahip olması• Coğrafi konumu• Endemik bitki varlığının fazlalığı• Köklü tarihsel geçmişi• Tarım bölgesi olması• Mario Hanna, Yanartaş, Konacık Sütunlu Liman, Arabın Gölü, Meryem Ana Havuzu, Plajlar, Hüyük Şelalesi, Arsuz Kalesi, Deniz Feneri, Festival turizmi, kamp- karavan turizmi, yamaç paraşütü, macera turizmi, av turizmi, yayla turizmi, doğa ve su sporları alanları, doğa yürüyüşü vbg. Tarihi, kültürel ve turistik alanların varlığı• İnsanlarının sıcakkanlı ve hoşgörülü olması• Kültürel etkileşimin fazla olması• Denizlerde kirlilik ve boğulma tehlikesinin az olması• Doğal hayatı koruma alanının varlığı	<ul style="list-style-type: none">• Reklam ve tanıtım eksikliği• Tesis yetersizliği• Yerel halkın bilinç eksikliği• İşletmecilerin hizmet ve servis ile ilgili bilgi eksikliği• Yolların bozuk olması• Plajların gelişim göstermemesi• Ulaşım zorluğu• Şehir temizliğinin yetersiz olması• Kalifiye eleman yetersizliği• Hastane eksikliği• Konaklama ücretlerinin pahalı olması• Restoran ve yiyecek içecek işletmelerinin eksikliği• 5 yıldızlı otel eksikliği• Bakanlık belgeli tesis eksikliği• Hatay'ın coğrafi konumu• Yeni oluşum gösteren bir ilçe olması• Mevcut turizm destinasyonlarına olan ulaşım zorluğu• Yatırım eksikliği• Alt yapı eksikliği• Otopark eksikliği• Kanalizasyon sistemi eksikliği• Ortadoğu komşuluğu ve savaş• Belediye tesis sayısının az olması• Plaj ücretlerinin pahalı olması
Fırsatlar	Tehditler

<ul style="list-style-type: none">• Samandağ-Arsuz Yolu projesi• Havaalanı-Arsuz Yolu projesi• Argo Turizm Projesi• Turizm Kongresi Projesi• Arsuz-İskenderun, Mersin, Kıbrıs deniz otobüsü seferleri projesi• Tarihi yerlerin restorasyonu ile ilgili proje ve• Yerel festivaller gibi büyük etkinliklere ev sahipliği yapması	<ul style="list-style-type: none">• Sanayileşme,• Suriye halkının turistlerde yarattığı gerginlik,• Sınır ilinde bulunması,• Seyahat acentesi ilgisizliği,• Fiyatların pahalı olması• İnsanların Arsuz'u tanıtım çalışmalarının yapılmaması nedeniyle tanınmaması
---	--

Tablo 1’de sunulan SWOT analizi sonucunda, köklü bir geçmişe sahip olan ve birçok turizm türüne imkân sağlayan Arsuz’un turizm yönünden potansiyelinin gelişmediği söylenebilir. İlçenin sahip olduğu güçlü yönlerinin yakın illere, ilçelere ve Türkiye’ye tanıtılmasına yönelik herhangi bir faaliyetin olmadığı gözlemlenmiştir. Bunlara ek olarak, turizm talebinin artırılması bakımından da ilçede turizm arzına yönelik alt yapı çalışmalarının da eksik veya yetersiz olduğu görülmüştür. Bu eksikliklerin giderilmesi için yerel yönetimlere ve sektör temsilcilerine iş düşmektedir. Çünkü ilçenin güçlü yönlerinin ve fırsatların her platformda dile getirilip gerekli adımların atılması önemlidir.

İÇERİK ANALİZİ

İçerik analizi, metin içinde tanımlanan belli karakterlerden sistematik ve tarafsız sonuçlar çıkarmak amacıyla kullanılan bir araştırma tekniğidir (Koçak ve Arun, 2006: 22). İçerik analizi süreci dört aşamada gerçekleşebilmektedir. Bunlar sırayla; verilerin kodlanması, temaların bulunması, verilerin kodlara ve temalara göre düzenlenmesi ve bulguların yorumlanması şeklindedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 243-251). Çalışmada her bir aşama sırayla gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle, 8 katılımcıya yöneltilen sorulara alınan cevaplar bilgisayar ortamında düzenlenmiş ve içerik analizine tabi tutulmuştur.

Araştırmaya katılmayı kabul eden 8 kişiden 2’si kadın, 6’sı erkektir. 4’ü özel sektörde (Ö) 4’ü kamu sektöründe (K) çalışan katılımcılardan 2’si otel yöneticisi, 1’i restoran işletmecisi, 1’i sivil toplum kuruluşu temsilcisi 4’ü ise kamu kuruluşu temsilcisidir. İçerik analizine ilişkin bulgular ise takip eden kısımda aşama aşama tablollaştırılarak sunulmuştur.

Tablo 2: Katılımcıların Arsuz İlçesinde Turizm Faaliyetleri Yapılabilecek Potansiyel Destinasyonlar İle İlgili Görüşleri

Katılımcı Numarası	Cinsiyet	Çalışılan sektör	Deniz feneri	Kamping alanı	Arsuz kalesi	Arabin Gölü	Yazlı Taşlar	Yanar Taşlar	Sütunlu Liman ve Lahitler	Höyük Sıcak su	Meryem Ana Havuzu	Arsuz Nehri	Kutsal Havari Kilisesi	Mario Hanna Kilisesi	Plajlar	Rhosus Antik Kenti	Σ
K1	E	K		X				X	X		X		X	X	X	X	8
K2	E	Ö		X		X	X	X			X		X	X	X		8
K3	E	K	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	13
K4	E	Ö		X	X						X			X	X		5
K5	E	Ö	X						X					X	X	X	5
K6	E	K	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	14
K7	K	Ö		X					X	X					X		4
K8	K	K	X		X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	12
Σ			4	5	4	4	3	5	6	4	6	3	5	7	8	5	69
%			5,7 9	7,2 4	5,7 9	5,7 9	4,3 4	7,2 4	8,6 9	5,7 9	8,6 9	4,3 4	7,2 4	10,14	11, 6	7,2 4	100

Tablo 2’de katılımcıların Arsuz ilçesinde turizm faaliyetleri yapılabilecek potansiyel destinasyonlar ile ilgili görüşleri yer almaktadır. Tablo 2’ye göre katılımcılar, Arsuz ilçesinde turizm faaliyetleri yapılabilecek en önemli destinasyonun “plajlar (% 11,6)” olduğunu düşünmektedir. Turizm faaliyetleri yapılabileceği düşünülen diğer destinasyonlara ilişkin katılım oranları yüksekten düşüğe doğru şöyledir; “Mario Hanna Kilisesi (%10,14)”, “Sütunlu Liman ve Lahitler, Meryem Ana Havuzu (%8,69)”, “Kamping Alanı, Yanartaşlar, Kutsal Havari Kilisesi ve Rhosus Antik Kenti (% 7,24)”, Deniz Feneri,

Arsuz Kalesi, Arabın Gölü ve Höyük Sıcak Su (% 5, 79)” şeklinde sıralanmıştır. “Yazılı Taşlar ve Arsuz Nehri” ise % 4,34 ile en düşük frekansa sahip destinasyondur.

Tablo 3: Katılımcıların Arsuz Turizminin Gelişmemesi İle İlgili Görüşleri

Katılımcı Numarası	Cinsiyet	Çalışılan sektör	Sezon kısa	Ulaşım problemi	Eğitimsiz işletmeciler	Alt yapı eksikliği	Alternatif turizm tesis eksikliği	Etkinlik sayısı az	Hastane eksikliği	Turizm bilinç eksikliği	Kalifiye eleman eksikliği	Vergilendirme sistemi	Konaklama İşletmesi Eksikliği	Seyahat acentesi eksikliği	Tanıtım Eksikliği	Otellerin pahalı Olması	Yiyecek-içecek İşletmesi Eksikliği	Hatay'ın Konumu	Otopark Eksikliği	Bakanlık Belgesi tesis Eksikliği	Σ	
K1	E	K	X	X		X		X					X			X	X	X				8
K2	E	Ö	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			14
K3	E	K	X	X		X									X			X	X			6
K4	E	Ö	X	X					X	X	X		X	X	X	X	X					10
K5	E	Ö	X						X		X		X		X							5
K6	E	K	X					X					X		X		X					5
K7	K	Ö	X				X								X		X	X	X			6
K8	K	K	X				X	X					X	X	X	X	X				X	9
Σ			8	4	1	3	2	3	3	2	3	1	6	3	7	4	6	4	2	1		63
%			12,69	6,34	1,58	4,76	3,17	4,76	4,76	3,17	4,76	1,58	9,52	4,76	11,11	6,34	9,52	6,34	3,17	1,58		100

Tablo 3’ te ise katılımcıların mevcut turizm potansiyelinin gelişmeme sebeplerine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Buna göre, “sezonun kısa olması (%12,69)”, “tanıtım eksikliği (%11,11)” ve “yiyecek-içecek işletmesi ve konaklama işletmesi eksikliği (%9,52)” Arsuz ilçesinde turizmin gelişmemesinde en belirgin sebepler olduğu belirlenmiştir. Turizmin gelişmemesindeki diğer sebeplerin katılım oranları ise yüksekten düşüğe doğru şöyledir; “ulaşım problemi, otellerin pahalı olması ve Hatay’ın konumu (%6,34)”, “alt yapı eksikliği, etkinlik sayısının azlığı, hastane eksikliği, kalifiye eleman eksikliği ve seyahat acentesi eksikliği (%4, 76)” ve son olarak da “ alternatif turizm tesisi eksikliği, turizm bilinç eksikliği ve otopark eksikliği (%3,17)” şeklinde sıralanmıştır. En düşük frekansı ise “eğitimsiz

işletmeciler, vergilendirme sistemi ve bakanlık belgeli tesis sayısının eksikliği (%1,58)” sebebi almıştır.

Tablo 4’ te katılımcıların Arsuz’ un turizm potansiyelini geliştirmeye yönelik çözüm önerilerine yer verilmiştir. Tabloya göre katılımcılar “Alternatif turizm tesisleri yapılmalı (12,82)”, konusuna dikkat çekmişlerdir. “Etkinliklerin artırılması ve ilçe tanıtımının ve reklamının yapılması gerektiği (10,25)” ile ilgili öneriler de sıklıkla tekrar edilmiştir. Arsuz’ da turizm potansiyelini geliştirmeye yönelik çözüm önerileri katılım oranlarına göre yüksekten düşüğe doğru şöyledir; “Devlet desteği artmalı ve Bakanlık belgeli yiyecek-içecek işletmeleri artırılmalı (%7,69)”, “Ulaşım ağı sorunu çözülmeli, Hizmet sektörüne yönelik eğitim ve bilgilendirme toplantıları yapılmalı, tarım ve turizm entegre edilmeli, hastane yapılmalı, yatırımcılar teşvik edilmeli, bakanlık belgeli oteller artırılmalı ve meslek yüksekokulu açılmalı (%5,12)” ve “Festivaller artırılmalı, turizm dört mevsime yayılmalı, günübirlik turlar artırılmalı, sahil dört mevsim temizlenmeli, kültür merkezi açılmalı ve Arsuz cazibe merkezi haline getirilmeli (%5,12)” şeklinde sıralanmıştır.

Tablo 4: Katılımcıların Arszuz Turizminin Gelişmesi İle İlgili Çözüm Önerileri

ISSN: 2717-6665

Katılımcı Numarası	Cinsiyet	Çalışılan sektör	Ulaşım ağı sorunu çözümlenmeli	Etkinlikler artırılmalı	Alternatif turizm tesisleri	İlçe tanıtım ve reklamı	Hizmet sektörüne yönelik	Tarım ve turizm entegre edilmelidir.	Hastane yapılmalı	Devlet desteği artırılmalı	Yatırımcılar teşvik edilmeli	Bakanlık belgeli oteller	Bakanlık belgeli yiyecek	Festivaller artırılmalı	Turizm dört mevsime	Günlük turlar artırılmalı	Sahil dört mevsim	Kültür merkezi açılmalı	Arsuz cazibe merkezine	Meslek Yüksekokulu	Σ	
K1	E	K	X	X	X		X				X				X							7
K2	E	Ö					X		X	X										X		5
K3	E	K		X	X														X	X		4
K4	E	Ö			X	X		X	X				X				X					7
K5	E	Ö				X						X	X									3
K6	E	K								X												1
K7	K	Ö		X	X	X					X								X			5
K8	K	K	X	X	X			X				X	X	X		X						7
Σ			2	4	5	4	2	2	2	3	2	2	3	1	1	1	1	1	1	2		39
%			5,12	10,25	12,82	10,25	5,12	5,12	5,12	7,69	5,12	5,12	7,69	2,56	2,56	2,56	2,56	2,56	2,56	5,12		100

Tablo 5: Katılımcılara Göre Arszuz İlçesinde Yapılabilecek Turizm Türleri

Katılımcı Numarası	Cinsiyet	Çalışılan sektör	Festival Turizmi	Kamp Turizmi	Deniz Turizmi	İnanç Turizmi	Kültür Turizmi	Macera Turizmi (Yamaç Paraşütü)	Doğa Turizmi	Spor Turizmi (Doğa ve	Tarım Turizmi	Av Turizmi	Botanik Turizmi	Σ
K1	E	K	X		X	X	X	X	X	X	X	X		9
K2	E	Ö	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	10
K3	E	K	X		X	X	X	X		X				7
K4	E	Ö	X	X	X	X								4
K5	E	Ö			X				X					2
K6	E	K	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	10
K7	K	Ö	X		X		X							3
K8	K	K	X		X	X	X	X		X	X			7
Σ			7	3	8	6	6	5	5	5	4	1	2	52
%			13,4	5,7	15,3	11,5	11,5	9,61	9,6	9,6	7,6	1,9	3,8	100
			6	6	8	3	3		1	1	9	2	4	

Tablo 5’ te katılımcıların Arsuz ilçesinde yapılabilecek turizm türleri ile ilgili önerileri yer almıştır. Katılımcılar, % 15,38 ile deniz turizmine dikkat çekmişlerdir. “Festival turizmi (% 13,46)”, “inanç turizmi ve kültür turizmi (% 11,53)”, “Macera Turizmi (Yamaç Paraşütü), Doğa Turizmi (Trikking) ve Spor Turizmi (Doğa ve Su Sporları) (%9,61)” ile sıklıkla tekrar edilmiş olan önerilerdendir. Katılım oranlarına göre yüksekten düşüğe diğer öneriler şöyledir; “Tarım turizmi (%7,69)”, “kamp turizmi (%5,76) ve Botanik turizm (endemik bitki) (%3,84)”. % 1,92 ile av turizmi ise en düşük frekansa sahip öneri olarak gerçekleşmiştir.

SONUÇLAR

Araştırmada öncelikle doküman incelemesi ve literatür taraması yapılmıştır. Buradan hareketle araştırma süreci belirlenmiştir. Çalışmada doküman incelemesi, literatür taraması ve gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerden hareketle SWOT analizi gerçekleştirilmiştir. İkinci aşamada ise yarı yapılandırılmış görüşmeler neticesinde elde edilen verilere içerik analizi uygulanmıştır ve bulgular yorumlanmıştır.

Araştırmada Arsuz’un turizm potansiyeli ile fikir vereceği düşünülen 8 kişi ile görüşülmüştür. Katılımcıların 8’i de turizm destinasyonu olarak plajları vurgulamıştır. Katılımcıların hepsinin plajları vurgulamasında Arsuz kıyısının sakin, huzurlu, temiz ve boğulma tehlikesinin olmamasının etkili olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte katılımcıların Mario Hanna kilisesi, Sütunlu liman ve Lahitler ve Meryem Ana Havuzunu da Arsuz’un en önemli turizm destinasyonlarından olduğunu belirtmişlerdir. Rhosus Antik Kenti, Yanar taşlar, Yazılı taşlar, Höyük Sıcak Suyu, Kamping Alanı, Arabın Gölü, Kutsal Havari Kilisesi, Arsuz Nehri ve Deniz Feneri de Arsuz’un diğer destinasyonları olarak belirtilmiştir.

Arsuz’da turizmin gelişmemesinde sezonun kısa olması en öncelikli sebep olarak ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte tanıtım eksikliği, yiyecek-içecek işletmesi eksikliği, konaklama tesisi eksikliği sebepleri de çoğunlukla belirtilmiştir. Ulaşım problemi, pahalı oteller,

Hatay'ın konumu, etkinlik eksikliği, hastane eksikliği, kalifiye eleman eksikliği, seyahat acentesi eksikliği, alternatif turizm tesisi eksikliği, turizm bilinç eksikliği, otopark sorunu, eğitimsiz işletmeciler, vergilendirme sorunu ve bakanlık belgeli tesis eksikliği de turizmin gelişmemesi noktasında öne çıkmaktadır. Arsuz ilçesinin henüz 5 yıllık ilçe olması daha öncesinde başka bir ilçeye bağlı olması Arsuz'un tanınmasını, gelişimini sekteye uğratmıştır. Bununla birlikte Hatay'ın coğrafi konumu ve konumundan kaynaklanan sorunlar Arsuz'un turizm gelişimini olumsuz yönde etkilemiştir. Beş yıldızlı otel ve yiyecek-içecek işletmesi eksikliği mevcut işletmelerin fiyatlarının pahalı olmasını etkilediği için Arsuz ilçesinin tercih edilmemesine neden olmaktadır. Ayrıca Arsuz ilçesinin sakin huzurlu yapısının bozulmasını istemeyen turistlerin buranın saklı kalmasını istemesi turizmin gelişimini olumsuz etkilemektedir. Bununla birlikte turistlerin Arsuz ilçesinin Bodrum, Antalya gibi kalabalık tatil kentlerine dönüşmesini istememelerinin de turizmin gelişimini olumsuz etkilediği düşünülmektedir.

Arsuz ilçesinde turizmi geliştirmek için çözüm önerileri ileri sürülmüştür. Alternatif turizm tesisleri yapılmalı, ilçe tanıtımı ve reklamı yapılmalı, etkinlikler artırılmalı gibi öneriler katılımcılar tarafından belirtilmiştir. İlçenin Alternatif turizm potansiyeline sahip olmasına rağmen tesis eksikliği, bilinçsiz işletmeciler ve yöre halkı, yatırım eksikliği, ulaşım problemi gibi sorunların bölgenin turizm gelişimini olumsuz etkilediği düşünülmektedir. Bu doğrultuda turizmin olumlu yönde gelişimi için günü birlik turlar ve festival gibi etkinliklerin artırılması, yatırımcıların teşvik edilmesi ve ulaşım probleminin çözülmesinin bölge turizmüne katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırma sonucunda Arsuz'da yapılabilecek turizm türlerinden deniz turizmi ön plana çıkmıştır. Bununla birlikte kültür turizmi, inanç turizmi ve festival turizmi de öne çıkmıştır. Ayrıca katılımcılar bölgede macera turizmi, doğa turizmi, spor turizmi, kamp turizmi ve botanik turizmde yapılabileceğini belirtmişlerdir. Düzenlenen etkinliklerin bu turizm türlerine yönelik olduğunu ve son dönemlerde alternatif turizm türlerinin bölgede gelişim gösterdiğini belirtmişlerdir.

Arsuz ilçesi Mavi bayrak alabilecek temizlikte bir denize sahiptir. Ayrıca ilçede sadece deniz turizmi değil alternatif turizm türlerinin de yapılabileceği alanlar mevcuttur. İlçenin geçim

kaynağını tarım ve turizm sektörü oluşturmaktadır. Buradan yola çıkarak ilçede agro turizmi destinasyonu oluşturulabilir. İlçede düzenlenen festivaller ilçede var olan turizm potansiyelini son dönemlerde ortaya çıkarmıştır. Doğa ve su sporları festivali, milyon fest, colur life fest, Arsuz Gençlik festivali gibi etkinlikler ilçenin tanıtılmasında önemli bir aracı olmuştur. İlçenin tanıtımını artırmak ve turizm pazarı oluşturmak amacıyla festival gibi etkinlikler artırılmalıdır. İlçede Amonos (nur) dağlarında yer alan yüksek yer; doğa yürüyüşü (trakking), Yamaç paraşütü, av turizmi yapmak için ideal bir yerdir. Bununla birlikte ilçede kamp yapabilecek tesislerde yer almaktadır (Kültür Portalı ve Hatay İl Kültür Turizm Müdürlüğü,2019).

Yapılan SWOT analizi neticesinde Arsuz'un çok fazla turizm değerine sahip olduğu ancak bu değerlerin turizm sektöründe değerlendirilemediği belirlenmiştir. İlçenin yeni gelişen bir ilçe olması, tanıtımının olmaması, tesis eksikliği, bilinçsiz işletme sahipleri ve elemanların olması, gibi faktörlerin Arsuz'un turizm potansiyelini olumsuz etkilediği tespit edilmiştir. Bununla birlikte dış etkenlerden kaynaklı Hatay'ın konumu, Suriyelilerin yarattığı gerginlik, yatırım eksikliği gibi tehditlerde turizmi olumsuz etkilemektedir. Ancak gerekli çalışmaların yapılması, mevcut kaynaklara gerekli ilginin gösterilmesi, ilçenin tanıtımının yapılması, planlanan projelerin gerçekleştirilmesi sonucunda Arsuz ilçesinde turizm sektörünün gelişeceği ve Arsuz'un turizm sektöründe hak ettiği yerde olacağı düşünülmektedir.

Çalışma sonucunda Arsuz ilçesinin tarihi, doğal ve kültürel turizm değerlerine sahip olduğu görülmektedir. Bununla birlikte bölgede kamp alanları, festival etkinlikleri, endemik bitki çeşitliliği, güvenilir bir denize sahip olması gibi unsurlar turizm sektörü için avantaj sahibi olduğunu göstermektedir. Sezonun kısa olması, Hatay'ın konumu, bölgenin tanınmaması ilçenin turizm olayını olumsuz etkileyen ana unsurlardır. Bölge de sadece 4 ay turizm faaliyetlerinin olması bölge ekonomisi açısından dezavantaj oluşturmaktadır. Ayrıca bölgenin yeni oluşan bir ilçe olması da turizm olayını olumsuz etkilemiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda şu öneriler geliştirilmiştir;

- Bölgenin görsel tanıtımı ve reklamı yapılmalı,
- Bölgenin güncel turizm haritası oluşturulmalı,
- Bölge ile alakalı akademik yayın artırılmalı,

- Bölgenin güvenli olduğu insanlara anlatılmalı,
- Bölgeye 5 yıldızlı otel açılmalı,
- Bölgedeki etkinlikler artırılmalı,
- Bölge çıkmaz sokak konumundan çıkarılmalı,
- Bölgede seyahat acentesi açılmalı ve bölgeyi çekim merkezine dönüştürmeyi hedeflemeli,
- Bölgedeki kamu kuruluşları ve STK'lar birlikte turizm planı geliştirmeli,
- Sektördeki işletmecilere ve çalışanlara bilgilendirme yapılmalı,
- Turizm kongresi ve/veya çalıştayı düzenlenmeli,
- Turizm sezonu uzatılmalı,
- Yatırımcılar teşvik edilmeli,
- Destinasyon odaklı eğitim verilmeli.

Araştırmanın sadece Arsuz ilçesini kapsamaması araştırma için bir sınırlılık oluşturmaktadır. Yapılacak diğer çalışmalarda turizm potansiyeli açısından farklı bölgelerin incelenmesi veya söz konusu bölgenin farklı yöntemlerle daha detaylı incelenmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Akbulut Ö, G. (2019). Divriği İlçesi'nin Turizm Potansiyeli ve Sorunları. *Journal of Graduate School of Social Sciences*, 23(1).

Akkuş, G. (2018). Kış Turizmi Destinasyonu Pazarlama Yönetimi: Erzurum Örneği. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt: 32 2018 Sayı: 3. 557-575.

Arsuz Belediyesi <http://www.arsuz.bel.tr/sehir/arsuz/20/> Erişim Tarihi [11.10.2019]

Arsuz Dergi Şubat 2016. www.arsuzturizm.org.tr

Arsuz Haber <http://www.arsuzhaber.com/tarihi-mar-yohanna-kilisesi-ibadete-aciliyor/1768/> Tarihi [12.11.2019]

Arsuz Kaymakamlığı <http://arsuz.gov.tr/arsuz-kalesi> Erişim Tarihi [12.11.2019]

Arsuz Kaymakamlığı <http://arsuz.gov.tr/kutsal-havari-kilisesi> Erişim Tarihi [05.12.2019]

Arsuz Kaymakamlığı <http://arsuz.gov.tr/maryo-hanna-kilisesi> Tarihi [12.11.2019]

Arsuz Kaymakamlığı <http://arsuz.org/tarihce/> Tarihi [12.11.2019]

Arsuz Kaymakamlığı <http://www.arsuz.bel.tr/haber/arsuz-bu-festivale-kilitlendi/1397/> Erişim Tarihi [27.10.2019]

Arsuz Kaymakamlığı <http://www.arsuz.gov.tr/cografik-yapi> Erişim Tarihi [11.10.2019]

Arsuz Kaymakamlığı <http://www.arsuz.gov.tr/meryemana-havuzu> Erişim Tarihi [10.11.2019]

Arsuz Kaymakamlığı <http://www.arsuz.gov.tr/yanan-tas> Tarihi [12.11.2019]

Arsuz Turizm ve Kültür Dergisi Ekim 2017. www.atkder.com

Arsuz Turizm ve Kültür Dergisi Eylül 2019. www.atkder.com

Aytüre, S. (2019). Rural Tourism Potential At Tuz Gölü (Salt Lake) and Surroundings. *Proceedings & Abstracts Book*, 125.

Boz, M. (2019). Turizm Destinasyonunun Sürdürülebilir Rekabet Avantajı Sağlayabilmesinde Doğal ve Tarihi Çevrenin Önemi: Çanakkale Örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 146-158.

Can, R. R. (2019). Kırıkhan İlçesi'nin Turizm Potansiyeli. *The Journal of Social Science*, 3(6), 583-599.

Collins-Kreiner, N., ve Wall, G. (2007). Evaluating Tourism Potential: A SWOT Analysis of the Western Negev, Israel. *Turizam: Medunarodni Znanstveno-Strucni Casopis*, 55(1), 51-63.

Çakıcı, C. (2019). *Kavramlar ve Örneklerle Genel Turizm*. Detay yayıncılık, Ankara.

Çelik Uğuz, S. (2011). Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Burhaniye'nin Alternatif Turizm Potansiyeli. *Marmara Coğrafya Dergisi* 24, 332-353

Çelik, P., ve Topsakal, Y. (2017). Akıllı Turizm Destinasyonları: Antalya Destinasyonunun Akıllı Turizm Uygulamalarının İncelenmesi. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14(3), 149-166.

Çelik, S. (2018). Şırnak İlinin Gastronomi Turizmi Potansiyeli. *Uluslararası Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 41-51.

Çoban, Z. (2015). Kocaeli İlinin Turizm Potansiyeli ve Karşılaşılan Sorunlar. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı. Kocaeli.

Çuhadar, Y. SWOT Analizi ile Osmaneli İlçesi'nin Kırsal Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11(4), 1-10.

Dağdeviren, A., Özdemir, H., ve Göker, G. (2017). Ilgaz İlçesinin Turizm Potansiyeli. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(4), 504-533.

Dalkıran, G. B. (2017). Bir Sağlık Turizmi Destinasyonu Olarak Trakya Bölgesi. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 6(4), 162-178.

Dünya Turizm Örgütü <http://www2.unwto.org/> Erişim Tarihi [18.11.2019]

Erdoğan, H. A. (2020). Arkeolojik Kültür Varlıkları Turizmi (Arkeoturizm) Planlamasında Arkeolog Etkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (43), 343-351.

Gökçe, F. (2006). Yerel Destinasyonlarda Turizm Potansiyelinin Belirlenmesinde Swot (Fütz) Analizi Tekniği: Giresun Örneği. *Yüksek Lisans Tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.*

Gündüz, S. (2018). Gelişme Potansiyeli Olan İki Turistik Destinasyonun Turizm Algılarının Karşılaştırmalı Analizi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(16), 2186-2216.

Hatay Kültür Portalı <https://hatay.ktb.gov.tr/TR-201528/kamp-karavan-turizmi.html>
Erişim Tarihi [10.11.2019]

Hatay Kültür Portalı <https://hatay.ktb.gov.tr/TR-201528/kamp-karavan-turizmi.html>
Erişim Tarihi [27.10.2019]

Hatay Kültür Portalı <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/hatay/gezilecek yer/arsuz>
Erişim Tarihi [27.10.2019]

İçellioglu, C. Ş. (2014) Kent Turizmi ve Marka Kentler: Turizm Potansiyeli Açısından İstanbul'un Swot Analizi. *Sosyal Bilimler Dergisi* (1), 37-55.

Kamilçelebi, H. (2012). Türkiye'de Sigorta Sektörünün SWOT Analizi ve Bir Araştırma. *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, 4(1), 45-54.

Koçak, A., ve Arun, Ö. (2006). İçerik Analizi Çalışmalarında Örneklem Sorunu. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 4(3), 21-28.

Kurnaz, H. A. (2020). Bolu Turizm Potansiyelinin Turist Rehberleri Açısından Değerlendirilmesi (Evaluation). *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 8(1), 523-537.

Özkan, E., Curkan, S., ve Salar, D. (2019). Adıyaman Bölgesi ve Nemrut Dağı Milli Parkı Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi Üzerine Nitel Bir Araştırma. *Avrasya Eğitim ve Literatür Dergisi*, 19-29.

Sezgin, M., ve Ahmed, Y. S. (2019). Turizm Sektöründe Destinasyon Yönetimi ve Pazarlama. *Çatalhöyük Uluslararası Turizm ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (4).

Sengül, S., ve Türkay, O. (2016). Yöresel Mutfak Unsurlarının Turizm Destinasyonu Seçimindeki Rolü (Mudurnu Örneği). *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 12(29), 63-87.

Tanık Gazetesi <https://tanikgazetesi.net/arsuzdaki-meryem-ana-havuzu-seydi-hayran-birakiyor/> Erişim Tarihi [10.11.2019]

Turizm Stratejisi ve Eylem Planı Doğaka (2018-2023). www.dogaka.gov.tr Erişim Tarihi [18.11.2019]

Türkiye İstatistik Kurumu <http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist> Erişim Tarihi [18.11.2019]

Uğur, L. O., Yıldırım, H. H. Y., Dinç, K., ve Kızıltepe, M. (2012). Ulusal Kalkınma Planları Işığında, SWOT Analizi Yöntemi Kullanarak Taşınmaz Değerleme ve Geliştirme Sektörünün Risk Analizi. *İleri Teknoloji Bilimleri Dergisi*, 1(1), 47-56.

Ün, E., Tutar, F., Tutar, E., ve Erkan, Ç. (2012, October). Ekonomik Kalkınmada Kırsal Turizmin Rolü: Türkiye Örneği. In *International Conference On Eurasian Economies* 345-350.

Vatan, A., ve Zengin, B. (2019). Destinasyon Pazarlaması Kapsamında Bilecik İli Turizminin Değerlendirilmesine Yönelik Paydaş Analizi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 22(1), 272-288.

Yılmaz, Y. (2019). Mardin İlinin Film Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi. Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Endüstrisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Batman.

Yurddaş, M. (2019). Birecik ve Halfeti'nin (Şanlıurfa) Turizm Potansiyeli *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(6), 282-302.

World Journal of Human Sciences, 2021 - 1

Dünya İnsan Bilimleri Dergisi, 2021 – 1

ISSN: 2717-6665

Zengin, B., ve Eker, N. (2016). Sakarya İli Termal Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi. *Kastamonu University Journal of Economics & Administrative Sciences Faculty*, 13.

Wozniak, E., Kulczyk, S., ve Derek, M. (2018). From İntrinsic to Service Potential: an Approach to Assess Tourism Landscape Potential. *Landscape and Urban Planning*, 170, 209-220.

World Journal of Human Sciences, 2021 - 1

Dünya İnsan Bilimleri Dergisi, 2021 – 1

ISSN: 2717-6665

